

Salmiah,
kaffeodlare, Indonesien

AGENDA 2030

FAIRTRADE OCH DE GLOBALA HÅLLBARHETSMÅLEN

FAIRTRADE
SVERIGE

INNEHÅLL

FÖRORD	04
SAMMANFATTNING	07
MÅL 2	12
AVSKAFFA HUNGER, UPPNÅ TRYGGAD LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING, BÄTTRE KOSTHÅLLNING OCH ETT HÅLLBART JORDBRUK	
MÅL 5	14
UPPNÅ JÄMSTÄLLDHET, STÄRKA ALLA KVINNORS OCH FLICKORS EGENMAKT	
MÅL 8	16
VERKA FÖR EN INKLUDERANDE OCH HÅLLBAR EKONOMISK TILLVÄXT, PRODUKTIV OCH FULL SYSSELSÄTTNING MED ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR FÖR ALLA	
MÅL 12	18
FRÄMJA HÅLLBARA PRODUKTIONS- OCH KONSUMTIONSMÖNSTER	
MÅL 13	20
VIDTA OMEDELBARA ÅTGÄRDER FÖR ATT BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA OCH DESS KONSEKVENSER	
MÅL 16	22
FRÄMJA FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, DÄR ALLA HAR TILLGÅNG TILL RÄTTVISA, SAMT BYGGA UPP ANSVARSSKYLDIGA INSTITUTIONER	
MÅL 17	24
STÄRKA VERKTYGEN FÖR IMPLEMENTERING SAMT FÖRBÄTTRA DET GLOBALA PARTNERSKAPET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING	

© Fairtrade Sverige 2018

Artikelnummer: PUB-2-150-18

Baserad på "Sustainable Development Goals and Fairtrade: The case for Partnership", Fairtrade International.

Omslagsfoto: Salmiah plockar kaffebär på kaffekooperativet Koperasi Baithul Qiradh Baburrayyan (KBQB), Indonesien.

Fotografer: Nathalie Bertrams (omslag), Sean T Hawkey (s. 5), Riocardo Gangale (s. 6), Nathalie Bertrams (s. 11), Didier Gentilhomme (s. 13), Transfair Germany (s. 14), Sean Hawkey (s. 15), Maurice Ressel (s. 17), Didier Gentilhomme (s. 19), Eric St-Pierre (s. 20), Danielle Villasana (s. 21), Eric St-Pierre (s. 23), Linus Hallgren (s. 25), Nicholas Södling (s. 26).

FÖRORD

FRÅN ORD TILL HANDLING FÖR EN HÅLLBAR VÄRLD FRI FRÅN FATTIGDOM

År 2015 antog världens ledare Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbar utveckling. Genom Agendan har länderna åtagit sig att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen samt lösa klimatkrisen till år 2030.

Fattigdomen i världen har minskat drastiskt sedan millennieskiftet – men fortfarande lever över 750 miljoner människor under den internationella fattigdomsgränsen. Majoriteten av dem arbetar inom jordbrukssektorn. Odlare och anställda som arbetar med bland annat te, kaffe och bananer tjänar i dag mellan 55 och 70 procent av en levnadslön. Det innebär att de flesta odlare och anställda i länder med utbredd fattigdom inte tjänar tillräckligt för att leva ett värdigt liv.ⁱ

Samtidigt växer intresset för rättvis handel globalt. Det syns i statistiken över såväl kännedom som konsumtion av Fairtrade-märkta varor. Fairtrade är den mest kända etiska och miljömässiga märkningen i Sverige. Försäljningen av Fairtrade-märkta produkter ökade år 2017 till 3,8 miljarder kronor. Tre av fyra svenska konsumenter anser att det är viktigt att företag arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor och sju av tio betalar gärna extra för Fairtrade-märkta produkter.ⁱⁱ Att både intresset och engagemanget är stort hos svenska konsumenter bådär gott för framtiden.

Nyligen presenterades en nationell färdplan för hur Sverige ska bli ett föregångsland för fri och rättvis handel. I den finns flera viktiga initiativ, men samtidigt är det viktigt med konkreta målsättningar för att initiera förändring och möjliggöra uppföljning. För att minska världens fattigdom behöver vi göra mer. Och det är när politiker, företag, civilsamhälle och enskilda medborgare arbetar tillsammans som vi verkligen kan göra skillnad. Det är då vi har en möjlighet att uppnå visionen i Agenda 2030: en hållbar värld fri från fattigdom.

Nästan samtliga av de 169 delmålen i Agendan berör jordbruk, livsmedel och hållbara villkor i produktionsled. Det är frågor som utgör kärnan i Fairtrades verksamhet. Den här rapporten visar hur Fairtrade är ett konkret, tillgängligt och inkluderande verktyg för att bidra till uppfyllandet av Agenda 2030.

Alla vill kunna leva på sitt arbete, alla vill få sina rättigheter tillgodosedda och ha inflytande över sitt eget liv. Det är en förutsättning för att människor ska kunna skapa sig en trygg och hållbar tillvaro för sig själva och sina barn. En bättre värld är möjlig och verktygen finns. Nu gäller det att gå från ord till handling och börja använda dem.

Hewan Temesghen

i) Ripe for Change, Oxfam, 2018
ii) Kantar Sifo, 2017

Mamtuben Charda,
bomullsodlare, Indien

Charles Njuguna,
teodlare, Kenya

SAMMANFATTNING

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals), med syfte att till 2030 utrota den extrema fattigdomen, minska ojämlikheter och orättvisor i världen samt lösa klimatkrisen. Implementeringen av de globala hållbarhetsmålen går under namnet Agenda 2030 och är en uppföljning och breddning av Millenniemålen från 2000–2015.

Ambitionen med de globala hållbarhetsmålen är att utrota fattigdomen för alla, i alla dess former och över hela världen. Målen representerar därmed också möjligheten till förbättrade levnadsvillkor för fler än 1,1 miljarder odlare och anställda inom jordbrukssektorn världen över.¹ Dessa människor försörjer inte bara världens befolkning med livsmedel, de kan också spela en avgörande roll i att samtidigt bidra till en hållbar utveckling för vår planet.

Det första och övergripande målet – att utrota all form av fattigdom överallt – är kärnan i Fairtrades verksamhet. Allt vårt arbete tar sin utgångspunkt i detta övergripande mål, då vi just verkar för att de som är mest ekonomiskt och socialt utsatta i den globala handeln ska kunna försörja sig på sitt arbete och få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Av de totalt 169 olika delmålen inom Agenda 2030 berör nästan samtliga livsmedel och jordbruk i någon form. Därför är det också avgörande att de som själva jobbar inom jordbrukssektorn får vara delaktiga i arbetet med att planera för och uppnå målen.

Hur kommer då det fortsatta arbetet under de närmaste 12 åren att se ut i praktiken? Och vilken roll spelar Fairtrade när det kommer till att uppnå de nya målen?

Fairtrade verkar för att förändra livet för de människor som befinner sig i första ledet av handelskedjan, där arbets- och levnadsvillkoren oftast är som svårast, liksom att skapa en positiv och hållbar utveckling i de lokalsamhällen där dessa människor lever och arbetar. Genom Fairtrades unika ställning som en oberoende certifiering för fattigdomsbekämpning och hållbar handel strävar vi efter att hela tiden öka inflytandet och handlingskraften för odlare och anställda samt deras familjer. Just därför ägs och styrs Fairtrade International sedan fem år tillbaka till 50 procent av odlarna själva. De deltar i alla beslutsfattande organ och påverkar såväl kriterierna som de långsiktiga strategierna inom Fairtrade på internationell nivå. De är också direkt involverade i det praktiska arbetet med att motverka barnarbete och diskriminering samt att främja demokratiutveckling och ökad jämställdhet.

Fairtrades arbete sträcker sig cirka 30 år tillbaka i tiden och har under dessa år förändrat livet för flera miljoner människor, genom att de har fått kunskap och resurser att bygga upp starka demokratiska organisationer, produktiva verksamheter och arbetsplatser där mänskliga rättigheter står högt på agendan.

Genom Fairtrade får certifierade odlare tillgång till en större internationell marknad, möjlighet till ökad försäljning och därmed en tryggare försörjning. Kriterierna innebär inte bara krav på långsiktiga handelsavtal utan också successivt höjda lönenivåer för anställda samt ett minimipris för råvaran, som utgångspunkt i förhandlingen mellan odlare och köpare. Allt detta skapar större ekonomisk trygghet för de mest ekonomiskt och socialt utsatta, inte minst då världsmarknadspriserna tidvis faller till nivåer under produktionskostnaden. Denna ökade trygghet gör det möjligt för odlarna att bättre kunna planera för framtiden och utveckla sina verksamheter och samhällen på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt, både på kort och lång sikt.

.....
i) <http://www.ilo.org/global/industries-and-sectors/agriculture-plantations-other-rural-sectors/lang--en/index.htm>
.....

De internationella Fairtrade-kriterierna syftar till att ge odlare inom småskaligt jordbruk och anställda på plantager större inflytande över den del av handelskedjan där de själva verkar samt större möjligheter att öka förädlingsgraden och därmed få en större del av vinsten. På så sätt blir maktförhållandena och konkurrensen i den internationella handeln mer jämbördig.

Fairtrade handlar inte bara om att kriterier ska uppfyllas och kontrolleras hos de certifierade producentorganisationerna. **Fairtrade handlar framförallt om att skapa förutsättningar för förändring och utveckling där det behövs som mest.** Och det är odlarna själva som bestämmer vilken väg de vill gå, hur de vill utvecklas framåt. Här fyller inte minst Fairtrade-premien en viktig funktion, tillsammans med de egna utvecklingsmålen och de demokratiska processerna för att påverka handels- och samhällsstrukturer underifrån.

Fairtrade är en oberoende certifiering med hög trovärdighet bland såväl konsumenter som företag runt om i världen, allt från mindre rättvis handelsföretag till stora multinationella företag med välkända varumärken i sin portfölj. Gemensamt för dessa små och stora företag är att de vill skapa större social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet genom handelskedjan för att sedan också kunna kommunicera detta gentemot sina kunder och konsumenter. Genom Fairtrades ramverk för "Theory of change" – som är utvecklat av odlarna själva med stöd av expertis från kontrollorganet FloCERT – blir Fairtrade en allt viktigare certifiering och aktör för både den privata sektorn och de certifierade producentorganisationerna i arbetet med att styra och mäta de förändringar som vi strävar efter.

Fairtrade är den mest kända etiska märkningen globalt och har en hög trovärdighet hos åtta av tio konsumenter internationellt.ⁱ I Sverige känner 88 procent till märkningen, och bland ungdomar ligger den siffran på 95 procent. **Under de senaste åren har gräsrotsrörelser för en schysstare konsumtion dessutom vuxit fram på helt nya marknader, bland annat i Indien, Brasilien, Kenya och Sydafrika.** Även de länder som definieras som utvecklingsländer börjar alltså påverkas allt mer av en växande konsumentmakt för en hållbar internationell handel.

Vid sidan av Fairtrades direkta och konkreta samarbete med producenter, konsumenter och företag handlar mycket av arbetet om att bekämpa fattigdom och skapa en hållbar arbets- och levnadssituation för odlare även på längre sikt. Det är ett komplext arbete. Och det kräver en förståelse för internationell handelspolitik och för de policyer som har en påverkan på de mest utsatta i den internationella handeln.

Samtliga hållbarhetsmål är på ett eller annat sätt relevanta för de Fairtrade-certifierade producenterna. Men vissa mål är mer relevanta än andra, framförallt de mål som direkt berör internationell handel och export. Denna rapport kopplar därför specifikt an till hållbarhetsmål 2, 5, 8, 12, 13, 16 och 17.

MÅL 2: AVSKAFFA HUNGER, UPPNÅ TRYGGAD LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING, BÄTTRE KOSTHÅLLNING OCH ETT HÅLLBART JORDBRUK

Odlare inom familjejordbruk förser 80 procent av jordens befolkning med mat.ⁱⁱ I takt med en växande global befolkning blir det allt viktigare att uppnå en tryggad livsmedelsförsörjning genom att jordbruket bedrivs på ett långsiktigt hållbart sätt. Det innebär bland annat att odlarna inte bara ska kunna odla mat för självhushållning, utan att de också måste kunna leva på sitt arbete och få pengar över till att investera i jordbruket för framtiden.

”GENOM FAIRTRADE-PREMIEN KAN ODLARE OCH ANSTÄLLDA LÄTTARE UPPNÅ SINA EGNA HÅLLBARHETS-MÅL. DET ÄR EN DEMOKRATISK OCH INKLUDERANDE PROCESS, NEDIFRÅN OCH UPP. DET UTVECKLAR HELA LOKALSAMHÄLLEN.”

MÅL 5: UPPNÅ JÄMSTÄLLDHET, STÄRKA ALLA KVINNORS OCH FLICKORS EGENMAKT

Kvinnor utgör i vissa länder nästan 70 procent av arbetskraften inom jordbruket.ⁱ Med utgångspunkt i detta faktum har FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) konstaterat att ökad jämställdhet mellan könen ger en jämnare resursfördelning, vilket kan minska antalet hungriga i världen med 150 miljoner människor.ⁱⁱ Här spelar Fairtrade en viktig roll, genom arbetet med att stärka kvinnors inflytande och handlingskraft inom jordbruket för att de ska få en tryggare försörjning och resurser över till att skapa sig fler inkomstmöjligheter.

MÅL 8: VERKA FÖR EN INKLUDERANDE OCH HÅLLBAR EKONOMISK TILLVÄXT, PRODUKTIV OCH FULL SYSSELSÄTTNING MED ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR FÖR ALLA

En inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt är endast möjlig om anställda får sina rättigheter tillgodosedda i form av bland annat en trygg och säker anställning samt en lön som går att leva på. Då minskar dessutom risken att skadligt barnarbete förekommer. Genom utbildning, kriterier och kontroller för hållbar utveckling kan sådana grundläggande anständiga arbets- och levnadsvillkor komma till stånd, där behoven är som störst.

MÅL 12: FRÄMJA HÅLLBARA PRODUKTIONS- OCH KONSUMTIONSMÖNSTER

Hållbar produktion och konsumtion handlar ur ett hållbarhetsperspektiv både om miljö och ekonomi. Genom certifiering och märkning av produkter blir det lättare för konsumenter att göra hållbara val och bidra till att de som producerar våra livsmedel har anständiga arbetsvillkor och löner som går att leva på. Det är en förutsättning för hållbara jordbruksmetoder.

MÅL 13: VIDTA OMEDELBARA ÅTGÄRDER FÖR ATT BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA OCH DESS KONSEKVENSER

Odlare inom småskaligt jordbruk tampas redan idag med konsekvenserna av ett förändrat klimat, ofta oförutsägbara väderförhållanden som innebär både översvämningar och torka under ett och samma år. Men odlarna själva kan också vara en del av lösningen. Genom Fairtrade får de tillgång till viktiga verktyg för att dels hantera konsekvenserna av klimatförändringarna, dels minska sin egen påverkan på miljön och klimatet.

MÅL 16: FRÄMJA FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, DÄR ALLA HAR TILLGÅNG TILL RÄTTVISA, SAMT BYGGA UPP ANSVARSSKYLDIGA INSTITUTIONER

Fairtrade har från start fokuserat på att utveckla ett demokratiskt system med möjlighet att påverka från gräsrotsnivå och uppåt. Det innebär bland annat att odlare och anställda ska kunna utkräva ansvarsskyldighet av de organisationer och företag där de jobbar. I takt med att Fairtrades producentnätverk växer sig starkare ser vi en trend där de allt mer strävar efter att nå sina mål. Exempelvis har anställda på plantager i Kenya koordinerat sina egna mål med de globala hållbarhetsmålen och i Ecuador försöker producenter påverka den handelspolitik som förs i landet.

MÅL 17: STÄRKA VERKTYGEN FÖR IMPLEMENTERING SAMT FÖRBÄTTRA DET GLOBALA PARTNERSKAPET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

För närvarande delas 86 procent av värdet i handelskedjan av handelsaktörer och varumärken i nära anslutning till konsumentled, medan de som odlat och producerat själva råvaran endast får en mindre del av värdet och vinsten.ⁱⁱⁱ Policyer och principer som innebär en mer jämn fördelning av värdet och en mer rättvis handel kommer därför att bli allt viktigare i vår gemensamma strävan att nå hållbarhetsmålen. Fairtrade samarbetar därför med en lång rad privata och offentliga aktörer på både nationell och internationell nivå, till exempel producentorganisationer, företag, fackföreningar och civilsamhället – för att tillsammans stödja politiker och regeringar i arbetet med utveckla en politik som innebär att de ambitiösa hållbarhetsmålen kan uppnås.

i) "The role of women in agriculture". ESA Working Paper No. 11-02. FAO, 2011.
ii) "The state of food and agriculture 2010-2011". FAO, 2011.
iii) "Who's got the Power: Tackling Imbalances in Agricultural Supply Chain". FTAO, PFCE, Fairtrade, Traidcraft, 2014

i) Globescan Consumer Study, 2015.
ii) Kantar Sifo, 2017.
iii) "The state of Food and Agriculture", FAO, 2014.

Fairtrade kan inte som ensam aktör bekämpa fattigdomen i världen. Att hantera djupgående, ohållbara handels- och maktstrukturer är ingen lätt uppgift. Varje dag innebär nya insikter kring vad som fungerar bra och vad som måste utvecklas och förbättras. Det är till exempel tydligt att vi behöver uppnå ännu större resultat för de som är anställda inom småskaligt familjejordbruk, att det behövs mer målinriktade insatser för att förbättra situationen för kvinnor på många håll och för de som fortfarande inte har en lön som går att leva på. Dessutom behöver vi titta närmare på handelskedjan som helhet, hitta sätt att skapa förutsättningar för förändring och hållbar utveckling i de led där människor idag är som mest utsatta.

Trots att Fairtrade redan idag har en betydande inverkan på flera miljoner människor världen över har vi fortfarande lång väg att gå och många hinder att övervinna. I denna rapport förklarar vi hur vi i vårt arbete kombinerar våra arbetsmetoder och framgångsfaktorer med det ökade engagemanget för rättvis handel från såväl företag som civilsamhälle och konsument. Genom några kortare fallstudier kopplade till hållbarhetsmålen introduceras du som läsare också i hur Fairtrade fungerar i praktiken.

Den här rapporten är i första hand avsedd som ett verktyg för beslutsfattare på alla nivåer som vill få en bättre förståelse för hur Fairtrade kan bidra till att vi tillsammans uppnår hållbarhetsmålen. Rapporten kan även användas av företag och organisationer som vill veta mer om hur de kan arbeta med Fairtrade i sina egna verksamheter för en mer hållbar utveckling. Vi välkomnar både offentlig och privat sektor, liksom civilsamhället som helhet, till vidare diskussioner kring vägen framåt och möjliga samarbeten under åren som kommer.

Comfort Ogbey Daale,
ananasodlare, Ghana

MÅL 2

AVSKAFFA HUNGER, UPPNÅ TRYGGAD LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING, BÄTTRE KOSTHÅLLNING OCH ETT HÅLLBART JORDBRUK

Odlare i familj jordbruk utgör kärnan i jordbruket världen över.ⁱ De står för en råvaruproduktion som sker under allt svårare förhållanden, med allt från klimatförändringar till frågor som rör tillgången till jordbruksmark. De tampas även med extrem prisinstabilitet, vilket försvårar möjligheten till en hållbar försörjning. Utan en stabil inkomst som tryggar odlarnas egen tillgång till mat och andra livsnödvändiga behov kan de inte heller investera i jordbruket för framtiden. Arbetstillfällena riskerar att gå förlorade och den globala livsmedelsförsörjningen hotas.

HUR BIDRAR FAIRTRADE TILL ETT HÅLLBART JORDBRUK OCH EN TRYGGAD LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING?

Fairtrade verkar för att odlare ska få bättre tillgång till en internationell marknad. Det sker inte bara genom utbildning, kriterier och kontroller för hållbar utveckling i producentländerna, utan också genom konsumentkampanjer och påverkan på nationell och internationell handelspolitik.

Fairtrades minimipris innebär ett skyddsnät för odlarna då världsmarknadspriset sjunker till nivåer under produktionskostnaden. Samtidigt får odlarna vid försäljningen av råvaran en extra Fairtrade-premie för investeringar i lokalsamhälle och verksamhet. I genomsnitt återinvesteras 46 procent av premien i jordbruket med syfte att kunna stärka konkurrenskraften på marknaden, till exempel i infrastruktur, mer motståndskraftiga grödor och tillgång till förmånliga lån.

De internationella Fairtrade-kriterierna möjliggör en mer hållbar livsmedelsproduktion. Miljökriterierna handlar till exempel om förbud mot skadliga bekämpningsmedel, ansvar för grund- och ytvatten, hänsyn till biologisk mångfald, krav på minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser.

Dessutom används ofta Fairtrade-premien för en omställning till ekologisk produktion, vilket ger odlaren ett ytterligare högre pris för råvaran, utöver minimipriset och premien.

FAIRTRADE MÖJLIGGÖR ...

- en tryggare och mer stabil inkomst för odlare inom småskaligt jordbruk.
- mer konkurrenskraftiga producentorganisationer, vilket ger odlarna bättre tillgång till en internationell marknad på mer jämbördiga villkor, liksom större möjlighet att få förmånliga lån.
- kunskapsöverföring och stöd till odlarna i arbetet med att uppnå ett mer hållbart jordbruk.

ARBETA MED FAIRTRADE!

Genom evidensbaserad forskning och de kunskaper och statistik som Fairtrade erbjuder kan både beslutsfattare och företag få underlag för beslut kring att arbeta för ett mer hållbart jordbruk. Fairtrade är gärna en viktig partner i arbetet med att engagera och samarbeta med civilsamhället i frågor som rör hållbar produktion.

ⁱ "Coping with the food and agriculture challenge: smallholders' agenda". FAO, 2013.

ⁱⁱ "Smallholders, food security, and the environment". UNEP, 2013.

ⁱⁱⁱ "Agriculture and Rural Development Day 2012: "Lessons in Sustainable Landscapes and Livelihoods". CGIAR, 2012.

500 MILJONER
FAMILJEJORDBRUK I LÄNDER
MED UTBREDD FATTIGDOM STÅR FÖR
80% AV DEN MAT SOM
KONSUMERAS ⁱⁱ

JORDBRUKSSEKTORN GER
LIVSUPPEHÅLLE ÅT
40% AV VÄRLDENS
BEFOLKNING ⁱⁱⁱ

"Tack vare att vi bananodlare går ihop och organiserar oss kan vi hävda oss på marknaden. Fairtrade ger inte bara bättre inkomst utan också bättre självkänsla. Det är många fattiga odlare som klarar sig och kan försörja sina familjer tack vare Fairtrade-premien".

Angel Oyola, odlare på banakooperativet El Guabo i Ecuador

Risodlare,
Kohinoor Foods Limited, Indien

FALLSTUDIE – UTVECKLINGSPROJEKT GENOM FAIRTRADE-PREMIEN

Varje år träffas delegaterna från Cooperativa de Caficultores de Antioquia i Colombia för att analysera, diskutera och slutligen godkänna de projekt som ska finansieras genom Fairtrade-premien. Resultatet av diskussionerna beskrivs i den årliga utvecklingsplanen.

Kooperativet blev Fairtrade-certifierat 2010. Under 2013 sålde odlarna tillsammans mer än 776 ton certifierat kaffe. De höga försäljningssiffrorna resulterade i en Fairtrade-premie på 281 000 euro, utöver själva priset som de fick för kaffet.

Investeringarna innebär ett stort ansvar. Kooperativet består nämligen av mer än 10 000 medlemmar och deras familjer, utspridda över mer än 50 kommuner. Alla investeringar som görs måste återspegla de önskemål och behov medlemmarna har, utifrån en noggrann konsulteringsprocess.

Fram till idag har kooperativet lagt en stor del av premiepengarna på olika utbildningsprogram och projekt för att kunna förbättra kvaliteten på kaffet samt öka produktiviteten. Det har även investerats i olika anläggningar och byggnader där kaffet torkas.

Gomez Giraldo, en av kooperativets representanter, menar att "Fairtrade-certifieringen har gett oss möjlighet att uppnå många av våra sociala, ekonomiska och miljömässiga mål."

"VI HAR EN VISION OM ATT MINSKA VÅRT BEROENDE AV KAFFEODLING. VI BEHÖVER BLI BÄTTRE PÅ ATT TRYGGA VÅR LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING GENOM ATT ÄVEN BÖRJA ODLA KAKAO OCH BANANER, SÅ ATT VI KAN FÖRSE VÅRA FAMILJER MED MAT OCH ÄVEN SÄLJA LOKALT. DÅ FÅR VI MER PENGAR TILL ATT KÖPA ANNAT SOM VI INTE SJÄLVA KAN ODLA, SÅSOM SOCKER, OLJA OCH TVÅL."

Fatima Ismael, chef på SOPPEXCCA, kaffe-kooperativ i Nicaragua.

MÅL 5

UPPNÅ JÄMSTÄLLDHET, STÄRKA ALLA KVINNORS OCH FLICKORS EGENMAKT

Andelen kvinnor inom jordbruket globalt uppgår till 43 procent av den totala arbetskraften. I vissa länder med utbredd fattigdom uppgår siffran till cirka 70 procent.ⁱ Lönenivån för kvinnor är ofta lägre än för män. De saknar ofta markrättigheter och möjligheten att få krediter. De riskerar även i högre grad än män att utsättas för våld på arbetsplatsen.

Som en följd av könsnormer samt politiska och kulturella hinder tvingas kvinnor ofta ta hand om merparten av hushållssysslorna, utöver det dagliga arbetet i jordbruket. Kvinnors status är ofta låg. Enligt FAO skulle en större jämställdhet mellan män och kvinnor kunna minska antalet hungriga med så mycket som 150 miljoner människor världen över.ⁱⁱ

Fotbollstillverkare, Anwar Khwaja Industries (Pvt.) Ltd, Pakistan

HUR ARBETAR FAIRTRADE FÖR ÖKAD JÄMSTÄLLDHET?

Fairtrade arbetar aktivt för att möjliggöra ett mer jämlikt deltagande i de producentorganisationer där kvinnor arbetar, genom bland annat utbildning och tydliga kriterier för jämställdhet och ickediskriminering. Detta arbete leder till en positiv utveckling på både kort och lång sikt, framförallt då det samtidigt finns tydligt uppsatta mål internt på arbetsplatsen och då ledningen också främjar detta arbete. Det är inte ovanligt att Fairtrade-certifierade kooperativ inför kvoter för att skapa en mer gynnsam miljö för kvinnors utveckling.

Fairtrade-premien investeras ofta i projekt som handlar om att få bättre tillgång till rent vatten, sjukvård, barnomsorg, transporter och maskiner som kan minska arbetsbelastningen. Dessa investeringar påverkar direkt eller indirekt kvinnors inflytande i verksamheten, i familjelivet och i lokalsamhället.

FAIRTRADE VERKAR FÖR ...

- en mer jämlik könsrepresentation inom Fairtrade-certifierade producentorganisationer.
- ledarskapsutbildningar för kvinnliga medlemmar i kooperativ och liknande organisationsformer.
- ökad jämställdhet genom de kriterier som gäller för anställd arbetskraft på plantager.
- utbildning i frågor som rör könsrelaterat våld samt förebyggande arbete och skydd mot sådant våld.
- att göra det möjligt för kvinnor att utbilda sig och delta aktivt i lokalsamhället, genom att Fairtrade-premien investeras i projekt med syfte att förenkla kvinnors vardag.

ARBETA MED FAIRTRADE!

Fairtrade arbetar på många håll tillsammans med regeringar, politiker och beslutsfattare för att på olika sätt bidra till ökad jämställdhet inom jordbrukssektorn. Genom strategier och åtgärdsprogram kan vi tillsammans öka kvinnors inflytande och handlingskraft i världen.

Företag som upphandlar jordbruksprodukter kan bidra till jämställdhetsarbetet genom att göra genusanalyser inom sina leverantörskedjor. De internationella Fairtrade-kriterierna erbjuder här ett relevant stöd, tillsammans med Fairtrades regionala representant på plats i landet.

Fairtrade har långvarig erfarenhet av att utveckla verktyg och indikatorer för jämställdhetsarbetet, liksom av att mäta och kontrollera framstegen. Statistiken fungerar som underlag för beslut och strategier.

i] "The role of women in agriculture". ESA Working Paper No. 11-02. FAO, 2011.

ii] "The state of food and agriculture 2010-2011". FAO, 2011.

iii] "Unlocking the power of women farmers". The Guardian, June 12, 2014. <http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2014/jun/12/women-farmers-world-food-programme>

iv] "The state of food and agriculture 2010-2011". FAO, 2011.

60–80%
AV VÄRLDENS MAT
PRODUCERAS AV KVINNORⁱⁱⁱ

.....
**ÄNDÅ UTGÖR KVINNOR
ENDAST 10–20% AV
LANDÄGARE I LÄNDER
MED UTBREDD FATTIGDOM^{iv}**

FALLSTUDIE: MAKTEN ÅT KVINNORNA I UGANDA

Kooperativet Bukonzo Joing ligger i Rwenzori-bergen i västra Uganda och består av omkring 5 500 kaffeodlande familj jordbruk, varav en stor del av medlemmarna är kvinnor. Könsfördelningen inom kooperativet har inte alltid varit jämn, men genom Fairtrades program "Gender Action Learning System (GALS)" har gifta par fått gemensamt medlemskap i kooperativet och därmed fler kvinnor som medlemmar.

Såväl medlemmarna som ledningen har engagerats i olika deltagandeprocesser, analyser och åtgärdsprogram för att belysa och komma tillrätta med ojämställdheten inom kooperativet och i samhället. Detta har inneburit stora förändringar för medlemmarna, till exempel en jämnare fördelning av arbetssysslor och delat ekonomiskt ansvar i hushållen. Uppföljning sker i mötesgrupper och genom analyser av medlemmarnas inrapporterade dagjournaler. Samtidigt driver ledningen olika organisatoriska frågor och vidtar åtgärder för att säkerställa att kvinnor kan ta en mer aktiv roll i allt som rör kooperativets arbete.

"DET ÄR VIKTIGT ATT VARA AKTIV SOM MEDLEM EFTERSOM DET GER KVINNOR RÄTTEN ATT RÖSTA, DELTA I BESLUT, FÅ FÖRMÅNER OCH LEVA ETT VÄRDIGT LIV. DET GER KVINNOR RÄTTEN ATT SÄGA 'DET HÄR ÄR MIN ORGANISATION', INTE EN ORGANISATION SOM BARA TILLHÖR EN MINDRE GRUPP MEDLEMMAR. ALLA SKA HA RÄTT ATT TYCKA TILL OM BÅDE BRA OCH DÅLIGT."

Kvinnlig odlare och medlem i en producentorganisation i Dominikanska Republiken.

SODEFITEX Cotton Producer Cooperative, Senegal

MÅL 8

VERKA FÖR EN INKLUDERANDE OCH HÅLLBAR EKONOMISK TILLVÄXT, PRODUKTIV OCH FULL SYSSELSÄTTNING MED ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR FÖR ALLA

Jordbruket är en grundpelare i den globala ekonomin och sysselsätter idag mer än en miljard människor.ⁱ Det är inte ovanligt att formella anställningsavtal saknas och att anställda inte kan organisera sig fackligt. Lönerna går sällan att leva på och ofta saknas grundläggande hälsovård och trygghetsförsäkringar. En inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt kräver anständiga löner, rimliga arbetsvillkor och tryggare anställningsformer. Utan en sådan utveckling står världen inför en växande utmaning då allt fler unga människor väljer att överge jordbruket för att istället söka sig till tillfälliga och osäkra arbeten i städerna eller på större plantager.

HUR FRÄMJAR FAIRTRADE ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR?

De internationella Fairtrade-kriterierna bygger bland annat på ILO:s konventioner för mänskliga rättigheter i arbetslivet. Genom kriterierna för anställd arbetskraft, tillsammans med en strategi för rätten till levnads-lön, får anställda möjlighet att organisera sig, förhandla om löner och förbättra sina arbetsvillkor genom kollektivavtal. Fairtrade arbetar även aktivt och strategiskt tillsammans med arbetsgivare på plantager och med enskilda odlare inom småskaliga jordbruk för att kunna minska risken för tvångs- och barnarbete. Fairtrade arbetar inte bara för att förbättra villkoren för de som jobbar inom certifierade producentorganisationer, utan även för hela sektorer och för de människor som lever i lokalsamhällen i anslutning till produktionen.

- Fairtrade bidrar till bättre arbetsvillkor för odlare och anställda, bland annat genom något så grundläggande som att ha rätt till ett anställningsavtal.
- Fairtrade arbetar ofta tillsammans med fackföreningar för att stödja anställda med att förhandla fram högre löner och bättre arbetsvillkor.

- Fairtrade arbetar tillsammans med andra certifieringar och organisationer för en samordnad syn på kriterierna för hur levnadslöner beräknas och betalas ut.

ARBETA MED FAIRTRADE!

Genom att samverka med företag och andra certifieringar leder Fairtrade arbetet med att få fram nivåer för levnadslön i de länder vi verkar, med brett stöd och som accepteras av alla parter.

Det krävs många olika aktörer och ett stort engagemang för att kunna förbättra försörjningsmöjligheterna för odlare och anställda inom jordbruket, speciellt i fråga om lönenivåer. Genom rundabordssamtal med handelskedjans aktörer kan strategier tas fram för hur vi tillsammans ser till att alla anställda har en lön att leva på.

För Fairtrade är fackliga organisationer en viktig partner för att uppnå förbättrade arbetsvillkor och en lön att leva på.

”Rättvis handel leder till bättre vägar, bättre hälsa och bättre levnadsvillkor, inte bara för odlare i Nicaragua utan över hela världen.”

Rosario Castellon, före detta chef på det Fairtrade-certifierade kaffekooperativet PRODECOOP.

26 % ANSTÄLLDA I VÄRLDEN
ARBETAR INOM JORDBRUKSSEKTORN ⁱⁱ

152 MILJONER BARN ÄR
OFFER FÖR BARNARBETE VARAV 73 MILJONER I SKADLIGT SÅDANT ⁱⁱⁱ

Bello Fruit Importacao & Exportacao Ltd, Brasilien

FALLSTUDIE – PROJEKT MOT BARNARBETE INOM SOCKERPRODUKTIONEN I PARAGUAY

Kriterier, certifiering och kontroll är viktiga verktyg i arbetet med att motverka barnarbete. Men för att dessa verktyg ska fungera effektivt krävs det också initiativ och riktade insatser för att stödja producenterna med att själva komma tillrätta med problemen.

En av de största utmaningarna med barnarbete är att erkänna att problemet existerar. På grund av rädsla för sanktioner som kan påverka möjligheten att försörja sig är det dock inte ovanligt att problemen döljs snarare än konfronteras.

År 2014 var Fairtrade värd för ett möte med barnarbete som huvudtema för diskussionerna. Mötet hölls i Paraguay, ett land där risken för barnarbete är stor, främst inom sockerrörsindustrin.ⁱ De producenter som bjöds in var till en början tveksamma till att diskutera frågan och det dröjde innan de ville erkänna att barnarbete kan förekomma under mer arbetsintensiva skördetider. Direkt efter mötet beslutade ett av sockerkooperativen att införa pilotprojektet "Youth Inclusive Community Based Monitoring and Remediation Programme". Projektet leds av odlare och andra engagerade i lokalsamhället, med stöd från Fairtrade och barnrättsexperten, med syfte att utgöra en plattform för hur barnarbete ska kunna förhindras. Ett av de första uppdragen kooperativet fick var att välja ut unga kvinnor och män som i samarbete med en representant från Fairtrade ingriper i händelse av att barn upptäcks arbeta i de sockerproducerande områdena.

Effekterna av detta pilotprojekt har visat sig mycket positiva för kooperativen i Paraguay, men även för andra kooperativ inom de geografiska områden där Fairtrade verkar. Det är viktigt att öka ungas förståelse inte bara kring sockerproduktion, utan också kring de risker barnarbete innebär för barns välbefinnande och utveckling.

”UNGA I ELFENBENSKUSTEN ÄR VÄL MEDVETNA OM BARNS RÄTTIGHETER OCH KAN ÖVERBRYGGA GAPET MELLAN ÄLDRE OCH YNGRE GENERATIONER HÄR, SÅ ATT BARNS ÅSIKTER FÅR STÖRRE VIKT.”

Producentorganisation i Elfenbenskusten, som arbetar i projekt mot barnarbete.

ⁱ "Global Employment Trends 2014". ILO, 2014.

ⁱⁱ Världsbanken, 2017.

ⁱⁱⁱ ILO, 2017.

MÅL 12

FRÄMJA HÅLLBARA PRODUKTIONS- OCH KONSUMTIONSMÖNSTER

För att säkerställa en hållbar konsumtion krävs en handelspolitik som tar våra begränsade resurser i beaktande. Grundläggande är också att den internationella handeln främjar social integration och ekonomisk välfärd även för de mest sårbara producenterna. En ökad tonvikt på hållbarhetsfrågor inom såväl offentlig upphandling som företagsrapportering ger marknadens aktörer incitament att förändra konsumenters köpbeteenden samtidigt som mer hållbara resultat kan genereras.

HUR FRÄMJAR FAIRTRADE HÅLLBAR PRODUKTION OCH KONSUMTION?

Genom en kombination av gräsrotsengagemang, sociala rörelser och en tydlig affärsidé bidrar Fairtrade till en mer hållbar arbets- och levnadssituation för de odlare och anställda som befinner sig i första ledet av handelskedjan, där villkoren ofta är som svårast. I egenskap av certifiering och produktmärkning sammanför Fairtrade tusentals lokalsamhällen med miljontals konsumenter som vill handla mer hållbart och förbättra livet för de människor som producerar våra livsmedel.

Allt fler marknader för Fairtrade-märkta produkter växer nu fram, till exempel i Indien och Sydafrika, där fattigdom och stora sociala klyftor är vanligt förekommande, men där också medvetandet kring hållbarhetsfrågor hela tiden växer.

Fairtrade-kriterierna ställer bland annat krav på hållbara produktionsmetoder där råvaran odlas samtidigt som odlarna får kunskap och stöd av Fairtrades regionala representanter i att successivt minska sin miljöpåverkan. Fairtrade-premien används ofta till investeringar i verksamheten för att öka produktiviteten och avkastningen, med bibehållen eller minskad resursanvändning.

FAIRTRADE VERKAR FÖR ...

- att göra konsumenter medvetna om fördelarna med att handla från odlare som använder sig av hållbara jordbruksmetoder.
- att utveckla nya marknader för hållbar konsumtion, såsom Indien, Brasilien, Kenya och Sydafrika.
- att upphandlingar ska utgå från kriterierna för rättvis handel. Idag finns fler än 2 000 diplomerade Fairtrade City-kommuner i fler än 30 länder, från Brasilien och Libanon, till Ungern och Hong Kong. I Sverige finns det 72 Fairtrade City-diplomerade kommuner (november 2018).

ARBETA MED FAIRTRADE!

Genom att sprida kunskap om vad Fairtrade är kan fler svenska konsumenter göra hållbara val. Här kan företag, kommuner och organisationer spela en viktig roll, genom utbildning och kampanjer kring hållbar konsumtion, till exempel Fairtrade på jobbet eller Fairtrade City/Region-konceptet.

Fairtrade kan vara ett stöd i kommunernas, landstingens, regionernas och statliga myndigheters upphandling då krav kring rättvis handelsprinciper ska ställas som en del av kriterierna för Fairtrade City. Fairtrade kan också vara stöd för upphandlingsmyndighetens arbete med hållbara upphandlingar.

Konsumentföreningar kan ställa krav på beslutsfattare och lagstiftning med syfte att underlätta för konsumenter att göra hållbara val i butiken.

CA 30 %
AV VÄRLDENS TOTALA
ENERGIKONSUMTION SKER INOM
LIVSMEDELSSEKTORN ⁱ

**EN BEFOLKNING PÅ
9,6 MILJARDER
ÅR 2050 KOMMER KRÄVA
3 PLANETER
FÖR ATT UPPRÄTTHÅLLA
DAGENS GLOBALA
LEVNADSSTANDARD ⁱⁱ**

ⁱ "Road to Rio: Improving energy use key challenge for world's food systems". FAO, June 12, 2014. <http://www.fao.org/news/story/en/item/146971/icode/>

ⁱⁱ "Goal 12: Ensure sustainable consumption and production patterns". UN, 2016. <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>

FALLSTUDIE – FRÅN 0,77 TILL 90 PROCENT PÅ TIO ÅR

I EU-parlamentet antogs 17 april 2014 ett nytt direktiv för offentlig upphandling som uppmanar till större miljömässig och social hänsyn. Direktivet uppmanar till att ställa både miljömässiga och sociala krav samt att använda certifieringar och märkningar som verifierat och bevis för att kraven som ställs också uppfylls. Genom arbetet med Fairtrade City ger politikerna i kommunen upphandlare uppdraget att ställa krav vid den offentliga upphandlingen på rättvist handlade produkter som både följer principerna för rättvis handel och ILO:s kärnkonventioner.

Som en del av åtagandet som en Fairtrade City valde exempelvis Paris att förse en tredjedel av de offentligt anställda med Fairtrade-certifierad bomull i arbetsuniformerna. De flesta som arbetar för London School of Economics (LSE) bär uniformer av Fairtrade-certifierad bomull, dessutom är alla PR-kläder inom LSE gjorda med Fairtrade-certifierad bomull.

När Lunds kommun blev en Fairtrade City för nästan tio år sedan uppgick andelen rättvist handlat kaffe till endast 0,77 procent. Idag är över nio av tio koppar kaffe som dricks i den skånska kommunen Fairtrade-märkta. Dessutom har kommunen antagit en målsättning att 100 procent av allt kaffe, te, bananer, fotbollar, kakao, peppar och drickchoklad ska vara rättvist inhandlat 2016.

Andra kommuner som också har 100-procentiga mål på exempelvis kaffe, te, bananer och kakao är Eskilstuna, Västerås och Nässjö.

”DE SOM PRODUCERAR VÅRA LIVSMEDEL HAR I PRINCIP SAMMA BEHOV OAVSETT OM DE ODLAR KAFFE ELLER PRODUCERAR NÅGOT ANNAT. ALLA BEHÖVER BÄTTRE TILLGÅNG TILL OCH MER KONTROLL PÅ MARKNADEN. DET KAN BARA BLI MÖJLIGT OM KONSUMENTER ANVÄNDER SIN MAKT OCH VÄLJER VAROR SOM INNEBÄR EN BÄTTRE BETALNING TILL ODLAREN, BÄTTRE TILLGÅNG TILL KREDITER OCH EN MER HÅLLBAR PRODUKTION.”

Rink Dickinson, Co-Director, Equal Exchange.

MÅL 13

VIDTA OMEDELBARA ÅTGÄRDER FÖR ATT BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA OCH DESS KONSEKVENSER

Klimatförändringarna påverkar planetens förmåga att förse en global, växande befolkning med mat. Odlare inom småskaligt jordbruk tåmpas redan med konsekvenserna av ett förändrat klimat. Väderförhållandena blir allt mer oförutsägbara och det är inte ovanligt att både torka och översvämningar inträffar under ett och samma år, vilket medför ökade problem med skadedjur och växtsjukdomar. En misslyckad skörd försämrar inte bara odlarnas förmåga att försörja sig själva, de hamnar också lätt i skuld och i en fattigdomsfälla utan möjlighet till förändring och utveckling.

HUR ARBETAR FAIRTRADE FÖR ATT MOTVERKA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA SAMT HANTERA DESS EFFEKTER?

Genom Fairtrade får såväl enskilda odlare som större plantager tillgång till kunskap och verktyg för att kunna anpassa sig till klimatförändringarna, samtidigt som de också minimerar sin egen miljöpåverkan. Fairtrade-kriterierna ställer krav på bland annat minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser, en mer hållbar markanvändning, hänsyn till biologisk mångfald och minskad användning av vatten och konstgödsel. Dessutom krävs en minskad användning av skadliga kemikalier, till exempel vid bomullsodling. Mer än 50 procent av alla Fairtrade-certifierade producenter är ekologiskt certifierade.

Under 2014 fick fler än 14 000 Fairtrade-certifierade odlare utbildning i hållbara jordbruksmetoder, som en del i anpassningen till ett förändrat klimat. I vissa lokalsamhällen har Fairtrade-premien använts till investeringar i bevattningssystem eller i utveckling av skadedjursresistenta grödor, som exempel på anpassning till ett förändrat klimat. En organisering i kooperativ eller liknande organisationsformer hjälper odlare och deras familjemedlemmar att tillsammans hantera de utmaningar de ställs inför. Fairtrade-kooperativ i Latinamerika har till exempel gett kaffeodlare stöd i att hantera

den förödande bladsvampen som gör att produktionen minskar kraftigt.

Fairtrade verkar för att odlare ska kunna göra sin röst hörd i globala klimatforum och kunna påverka de policyer som tas fram, till exempel under de återkommande klimat-toppmötena.

FAIRTRADE VERKAR FÖR ...

- att tillhandahålla odlarna de verktyg och den utbildning de behöver för att kunna anpassa sig till klimatförändringarna och samtidigt minska sin egen miljöpåverkan.
- opinionsbildning med odlarna i fokus, för att de till exempel ska få en bättre tillgång till krediter för att kunna finansiera hanteringen av och anpassningen till klimatförändringarna.
- organisering och kapacitetsutveckling för att odlarna lättare ska kunna hantera klimatförändringarna.
- implementering och tillämpning av högt ställda miljökrav, genom utbildning, kontroller och uppföljning.

”FAIRTRADE STÖDJER NÅGRA AV VÄRLDENS MEST HÅLLBARA JORDBRUKSSYSTEM. NÄR DU BESÖKER EN FAIRTRADE-CERTIFIERAD KAFFEODLING, MITT BLAND TRÄD OCH FÅGELKVITTER, DÅ KÄNNES DET SOM ATT VARA MITT I EN REGNSKOG”.

Professor Miguel Altieri, expert och författare inom agroekologi.

Kapatchiva, kakaokooperativ, Elfenbenskusten

ARBETA MED FAIRTRADE!

Fairtrade erbjuder utbildning och stöd till odlarna för att motverka klimatförändringarna och dess konsekvenser. Det möjliggörs bland annat genom nya klimatkriterier som bidrar till att bygga upp kompetens och kapacitet bland odlare i de mest utsatta regionerna i världen. Kriterierna ger också odlarna möjlighet att sälja ”Fairtrade Carbon Credits”.

Genom att arbeta med Fairtrade kan regeringen och företag bidra till att göra handelskedjor mer hållbara samt öka effektiviteten och kunskapsnivån hos odlarna.

Bergstrakter i Piura, Peru

UTBUDET AV VIKTIGA GRÖDOR FÖRVÄNTAS MINSKA MED

25% PER DECENNIUM

– EFTERFRÅGAN TROS ÖKA MED **14%**

124 MILJONER MÄNNISKOR

DRABBADES ÅR 2017

AV HUNGER PÅ

GRUND AV

KONFLIKT OCH

KLIMATFÖRÄNDRINGAR

FALLSTUDIE – KUNSKAP OCH SAMARBETE MOT SVAMPSJUKDOM PÅ BANANER I PERU

I mitten av 2013 drabbades den ekologiskt certifierade bananproduktionen i Piura i Peru hårt av en svampsjukdom och små insekter som lever på bananblommor och omogna bananer. Dessa insekter lämnar röda fläckar på frukten vilket gör den olämplig för transport. Svampsjukdomen har troligen utlöst som ett resultat av klimatförändringarna. 40 procent av bananodlingarna drabbades 2013 vilket resulterade i en minskad export med 40 procent.

Som ett svar på denna utmaning inledde Fairtrade ett ettårigt samarbete i Sullana, Peru, med den tyska stormarknaden Kaufland, förbundet Association of Small Organic producers from Querecotillo (APOQ) samt Nationella universitetet i Piura. Projektet gick ut på att hjälpa ekologiskt certifierade bananproducenter att hitta lokala lösningar för att hantera svampsjukdomen, öka medvetandet kring problemet samt stärka motståndskraften mot klimatförändringarna.

I slutet av projektet hade 80 procent av deltagarna lärt sig metoder såsom kompostering, beskärning, hur blommorna tas bort från bananplantorna samt säker borttagning av bananklasar. Skadedjurens påverkan var nu under kontroll, liksom svampsjukdomen. Resultatet blev ett minimalt exportbortfall. Demonstrationsområden byggdes upp för att sprida vidare kunskapen till fler odlare.

APOQ delar nu med sig av sin kunskap till fler ekologiskt certifierade bananproducenter i Piura för att de tillsammans ska kunna ta itu med effekterna av klimatförändringarna, bättre säkra sin försörjning och ha möjlighet att förse omvärlden med bananer i många år framöver.

i] "Global warming will cut crop harvests by 2 % each decade, researchers say". The Guardian, 19 mars 2014.

ii] "Global report on Food Crises, 2018.

MÅL 16

FRÄMJA FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, DÄR ALLA HAR TILLGÅNG TILL RÄTTVISA, SAMT BYGGA UPP ANSVARSSKYLDIGA INSTITUTIONER

Många odlare och anställda ställs idag inför djupt rotade problem då generation efter generation har utnyttjats och marginaliserats i den globala handeln. Prispressen från leverantörer är hård, vilket leder till en ständig jakt på minskade kostnader i produktionen, en starkt bidragande orsak till allt från tvångsarbete och barnarbete, till miljöförstöring och negativ påverkan på klimatet. Det krävs en mer effektiv och hållbar jordbruks- och handelspolitik för att komma tillrätta med problemen. Det är också viktigt att engagera anställda inom fackföreningar för att uppnå framgång och legitimitet som viktiga aktörer för utveckling.

Genom att odlare går samman och bildar små och medelstora organisationer skapas en motvikt gentemot multinationella företag och starka nationella intressen. Det ger samtidigt en större mångfald, mer jämbördiga konkurrensvillkor och en mer inkluderande ekonomisk tillväxt för fler människor.

HUR JOBBAR FAIRTRADE FÖR ATT FÅ TILL STÅND MER INKLUDERANDE SAMHÄLLEN, TILLGÅNG TILL RÄTTVISA SAMT ANSVARSTAGANDE OCH EFFEKTIVA INSTITUTIONER?

Fairtrade kombinerar fattigdomsbekämpning och kriterier för hållbar utveckling med ett inkluderande av olika aktörer på gräsrots-nivå. De Fairtrade-certifierade odlarna är själva engagerade och delaktiga i beslut som rör utvecklingen av såväl kriterierna som de mer långtgående strategierna inom Fairtrade internationellt. Detta är unikt för Fairtrade, att odlarna själva har 50 procent av ägarskapet inom Fairtrade International och representeras på alla nivåer. Det ger inflytande och handlingskraft för de människor som Fairtrade just finns till för. Fairtrade bistår odlarna i att få en djupare kunskap inte bara kring frågor som rör mänskliga rättigheter och miljöhänsyn, utan också i frågor kring marknadsförhållanden och trender. På så sätt kan de utveckla de färdigheter och resurser som krävs för att kunna utöva ett större inflytande gentemot relevanta aktörer inom både privat och offentlig sektor.

Organisationsstrukturen inom Fairtrade på internationell nivå bygger bland annat på regionala, nationella, kontinentala producentplattformar och -nätverk, vilket skapar goda förutsättningar för engagemang och opinionsbildning på olika nivåer i samhället.

FAIRTRADE MÖJLIGGÖR ...

- organisering av odlare lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.
- inflytande, medbestämmande och handlingskraft för såväl odlare inom småskaligt jordbruk som för anställda på både små och stora plantager.
- stöd och rådgivning gentemot odlare, den privata sektorn samt regeringar kring hanterandet av brott mot mänskliga rättigheter i den globala handeln.
- insamling och spridning av data och information till producentorganisationer och nätverk med syfte att avlägsna hinder som försvårar effektivisering av jordbruk och handel.
- konsumentmakt för hållbar utveckling.

UTLÄNDSKA INVESTORER KONTROLLERAR
MER ÄN 32 MILJONER
HEKTAR LAND GLOBALT
– MESTADELS I LÄNDER
SÖDER OM SAHARAⁱ

CIRKA 60%
AV ALLA BARNARBETARE
FINNS I JORDBRUKETⁱⁱ

ARBETA MED FAIRTRADE!

I Fairtrade Internationals strategi för 2016-2020 ligger ett tydligt fokus på kunskap, engagemang och påverkansarbete kopplat till Agenda 2030. Våra producentnätverk i Asien, Afrika och Latinamerika kommer tillsammans med andra organisationer i civilsamhället driva på för förändrad lagstiftning i de länder och regioner där vi verkar. Även här i Sverige kommer Fairtrade i större utsträckning arbeta tillsammans med organisationer och företag för att påverka lagstiftning och strategier. Dels för att fler odlare och anställda ska få bättre arbets- och levnadsvillkor, dels för att göra det enklare för konsumenten att göra mer hållbara val i butiken.

CANN kakaokooperativ,
Elfenbenskusten

FALLSTUDIE – FRAMTIDSUTSIKTER FÖR HAITISKA MIGRANTARBETARE I DOMINIKANSKA REPUBLIKEN

I Dominikanska republiken har Fairtrade under många år stöttat inhemska, producentleda lösningar i frågor som rör haitiska migrantarbetare inom såväl familj jordbruk som på större plantager. Fairtrade har här fört en dialog med både den dominikanska och haitiska regeringen samt samverkat med fackföreningar och organisationer för anställdas rättigheter. Syftet har varit att skapa en bättre situation för de haitier som saknar arbetstillstånd i Dominikanska republiken. Fairtrades producentnätverk i Latinamerika och Karibien har även varit med och stöttat under arbetets gång. Insatserna har bland annat lett till att dominikanska och haitiska myndigheter har kunnat införa förenklade processer för legalisering av migrantarbete och en lösning för mikrokrediter till haitiska migranter. Den inhemska banansektorn har samtidigt lyckats få EU-medel för stöd till odlare och anställda i legaliseringsprocessen kring migranternas rättigheter. Expertorganisationer finns också tillhands med stöd i denna process, framförallt gentemot familj jordbruk med anlitad haitisk arbetskraft.

”OM FAIRTRADE-PREMIEN KAN FÖRÄNDRA EN ODLARES LIV OCH LOKALSAMHÄLLE PÅ SÅ HÄR KORT TID, KAN INTE DÅ PREMIEN OCKSÅ FÖRÄNDRA HELA SAMHÄLLSSTRUKTUREN I LANDET? PÅ LÅNG SIKT KOMMER VI ATT PÅVERKA HELA KENYA OCH SEDAN HELA AFRIKA.”

Samuel Atieno, ordförande i premiekommitén på Harvest Limited's Athi River Flower Farm, Kenya.

ⁱ "Twenty-First-Century Land Grabs". Fred Magdoff, Monthly Review, Nov 2013. <http://monthlyreview.org/2013/11/01/twenty-first-century-land-grabs/>
ⁱⁱ "Child labour in agriculture". ILO. <http://www.ilo.org/pec/areas/Agriculture/lang--en/index.htm>

MÅL 17

STÄRKA VERKTYGEN FÖR IMPLEMENTERING SAMT FÖRBÄTTRA DET GLOBALA PARTNERSKAPET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Alla aktörer – företag, myndigheter, producenter och konsumenter – spelar en viktig roll i implementeringen av hållbarhetsmålen. Men den nuvarande maktobalansen mellan starka företag och ekonomiskt utsatta mindre producenter kan vara ett hinder i strävan att uppnå målen eftersom de svagares röster sällan hörs. Genom att göra det möjligt för odlare och anställda att dels kunna konkurrera på mer jämbördiga villkor i den internationella handeln och dels bli mer involverade i handelspolitiska beslut, kan fler människor och företag bli mer delaktiga i implementeringen av de globala hållbarhetsmålen.

HUR KAN FAIRTRADE BIDRA TILL ATT HÅLLBARHETSMÅLEN NÅS?

Genom att involvera och stimulera aktörerna i handelskedjan genom en flerpartsmodell kan Fairtrade påverka förändring och utveckling på ett bredare plan i samhället, tvärs över sektorer och på policynivå, samtidigt som det skapas hävstångseffekter för ekonomisk tillväxt och social utveckling.

Under år 2013 rapporterade de certifierade producentorganisationerna totalt 944 miljoner euro i Fairtrade-försäljning och 95 miljoner euro i Fairtrade-premie till odlarna, som används för investeringar i deras lokalsamhällen, på arbetsplatser och i verksamhetsutveckling. Dessutom är Fairtrade-certifieringen i sig själv en värdefull tillgång i för odlarna, i egenskap av att attrahera investeringar från privata företag och därmed möjligheter till ökad försäljning.

Odlarna gynnas också av olika typer av innovativa partnerskap utvecklade av Fairtrade. Ett sådant exempel är Fairtrade Access Fund, ett partnerskap mellan Fairtrade, Incofin Fund Managent och Grameen Foundation, som hittills har gett lån på över 11 miljoner euro till olika producentorganisationer. Ett annat exempel är samarbetet mellan Fairtrade International, Nestlé Nespresso, det colombianska

arbetsmarknadsdepartementet och kooperativet Aguadas Coffee Growers, som tillsammans har etablerat en pensionsplan för kaffeodlare.

Fairtrade spelar en viktig roll i att förse såväl privata företag som certifierade producentorganisationer med den data de behöver för att kunna utvecklas och mäta uppsatta mål. Fairtrade strävar också efter att främja utvecklingen av policyer till stöd för odlare och anställda och att ge insikt och stöd kring hur den privata sektorn kan bli mer effektiv i att verka för inkluderande partnerskap. Detta arbete framgår bland annat i rapporten "A Seat at the Table: Ensuring smallholder farmers are heard in Public Private Partnerships".ⁱ

FAIRTRADE STÖDJER ...

- forskning och opinionsbildning för policyutveckling som motverkar fattigdom.
- organisationsutveckling för att stärka producentorganisationers arbete med att uppnå hållbarhetsmålen.
- odlares delaktighet i policyutveckling och tillgång till nya marknader, även i länder med utbredd fattigdom.
- flerpartsmodeller för att frambringa innovationer och nya investeringskällor för utveckling av jordbruket.
- partnerskap mellan producenter och den privata och offentliga sektorn.

UPPEMOT 86 % AV VÄRDET I HANDELSKEDJAN DELAS AV OLIKA HANDELSAKTÖRER OCH VARUMÄRKEN NÄRA KONSUMENTLEDⁱⁱ

ARBETA MED FAIRTRADE!

Fairtrade som certifiering leder till utveckling, bättre arbetsvillkor och en högre levnadsstandard. Fairtrade samarbetar gärna med olika aktörer för att snabbare driva på för förändring och utveckling. Här spelar regeringen en viktig roll, som genom ett större fokus på rättvis handel kan ge bättre förutsättningar för en inkluderande tillväxt som går hand i hand med hållbar utveckling.

ⁱ Fairtrade Foundation, 2014.

ⁱⁱ "Who's got the Power: Tackling Imbalances in Agricultural Supply Chain". FTAO, PFCE, Fairtrade, Traidcraft, 2014

Skola i Santa Marta,
banankooperativet Coobafrio, Colombia

FALLSTUDIE – 35 PROCENT HÖGRE INKOMSTER GENOM FAIRTRADE

Coobafrio-kooperativet i Colombia har varit Fairtrade-certifierat sedan 2011. Varje år producerar de fyra ton bananer, motsvarande 240 000 bananlådor, varav två tredjedelar säljs som Fairtrade-märkt. Försäljningen ger odlarna ett minimipris som minst ska täcka kostnaden för en hållbar produktion samt en Fairtrade-premie som ska investeras i lokalsamhället eller i verksamhetsutveckling.

Coobafrios Fairtrade-certifiering har resulterat i långsiktiga affärsförbindelser med Uniban, deras viktigaste handelspartner. Certifieringen och premien har även lett till en ökad trovärdighet för kooperativet i området genom de ökade inkomsterna för kooperativets medlemmar, fler arbetstillfällen för lokalbefolkningen samt sociala utvecklingsprojekt. Nästintill 100 procent av medlemmarna i kooperativet anser att deras livskvalitet och ekonomiska situation har förbättrats genom Fairtrade-certifieringen, genom att de nu har större inflytande över verksamheten, bättre tillgång till finansiella tjänster, teknisk support samt tillgång till gödningsmedel. I genomsnitt har inkomsterna ökat med 35 procent sedan de blev Fairtrade-certifierade.

"FAIRTRADE UPPFYLLER TVÅ SYFTEN. DELS ATT SKAPA BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ODLARE OCH ANSTÄLLDA I UTVECKLINGS-LÄNDER, DELS ATT PÅVERKA DEN GLOBALA HANDELN OCH PRIVATA FÖRETAG ATT AGERA UTIFRÅN ETISKA GRUNDER SAMT ATT VARA MER SOCIALT INKLUDERANDE OCH BIDRA TILL HÅLLBAR UTVECKLING. ALLT DETTA MÅSTE SKE I LINJE MED ILO:S KRITERIER OCH POLICYER."

Resolution enhälligt antagen av 128:e interparlamentariska årsmötet (Quito, 27 mars 2013).

Milien Idely Papito,
bananodlare, Dominikanska Republiken

